

1654 Kirkelige forordninger

I perioden 1610 til 1640 er det Ola Skjelstad som er bruker på Skjølstad gård. Både han og hans tre sønner fikk etter hvert en del bøter å stri med. Hans sønn Sivert hengte seg i 1652 ("ibid, som sig selv dessverre haffuar ombragt"). Den andre sønnen, Gregers - betaler bøter for "leiermål" med kjæresten sin, Ragnhild Olsdatter. I samme slengen får han bøter for slagsmål med korporal John Kleven. Men det var nok odelssønnen, Erik, som fikk gjennomgå mest. I 1651 betaler han 3 mark sølv i bot for "*druckenskab og Guds Ords Forsømmelse*", samt ekteskapsbøter på 9 ort i 1654. Samme år gifter han seg med Gjertrud Hansdatter. Etter bryllupet fikk Erik Skjelstad, Lars Hammer, Sivert Bjørnsgård og Peder Bruum en bot på 2 dlr hver for: "*formedelst de længere end een dag loed dennem Befinde till Bryllop*", underforstått brudd på kirkens forordning om tidsfestet bryllupsfest.

En av de som omkom under den store ferjekatastrofen ved Sandfærhus i september 1753, hvor 17 personer druknet – var Ole Olsen Leren. Han ble funnet våren etter og gravlagt 1.mai. Denne Ole Olsen var medhjelper i Lånke kirke i 1744 og trolig i flere år etterpå. Han er nevnt i en sakstirett i Værnes kirke den 7.august 1744 i sak mot Guru Johnsdatter, kona til John Hansen Hell. Hun var mistenkt for trolldom.

I kopiboka for Stjørdalen prestegjeld kan en i 1756 lese at den 17.juli ble Ola Larsen Kvitemsgjerdet, Bjørn Johnsen Hognesaunet og Gunnar Trondsen Værnes innkalt til sognepresten Wessel Brown for å formanens om sine synder vedrørende: "*Druckenskab, Løstgithed med tvende kvindemennesker i eet år at have besvangret, Eder og Banden samt Afholdelse fra Sacramentet*". Om dette hjalp skal være usagt, men allerede året etterpå, den 5.juni fikk ovennevnte Bjørn Johansen Hognesaunet såkalt "publiceret absolution" i Værnes kirke "*for Fylderer under gudstjenesten og forsømmelse av Alterens Sacramente*".

På slutten av 1700-tallet møter vi en Knut Torgeirsen på Knutshaugen under Norde Hegre i Hegra. Stedet ble også kalt for Hegreshaugen. Her bodde Knut med sin familie mens han livnærte seg og sine blant annet som skredder. Han festet plassen i november 1778 med 3 dlr i årlig avgift til oppsitterne, av dette 6 ort kontant og skurd av 13 mål havre. Fri hamning, men ved og løvskog etter oppsitternes tillatelse. Hans kone dør i 1776, og Knut gifter seg igjen i 1779 med Ellen Eilifsdatter.

Vi vet heller lite – for ikke å si ingenting – om hvordan de hadde det på Hegreshaugen. Mye tyder på at hverdagen ikke var så enkel. Søndag 22.mai 1785 står Knut Hegreshaugen til offentlig skrifte i kirka for tyveri for tredje gang. Og på høsttinget samme året stevner han Ola Gunnarsen Opp-Hegre fordi han skulle ha skjelt ut kona til Knut. Vitnene Lars Bjertem og Hans Hegre hadde hørt at Ola Hegre hadde anklaget Knut for å ha hugget ved uten tillatelse. Da Knut nektet, sa Ola: "*Har ikkje du gjort, så har di tispe gjort det*". Lars Bjertem visste ikke hva tispe var for noe, men Hans Hegre trodde det var "ei bikje eller hun-hund".

På høsttinget stevner han også den samme Ola Hegre for selvtekt. Ola hadde fått med seg Peder Bolhaugen hjem til Knut, men han var ikke hjemme. Men de traff på Ellen, kona til

Knut – og krevde det Ola mente han hadde til gode eller pant for det. Da kona nektet å gi de noe som helst, tok Ola en sau, ei øks og ei skreddersaks og forlangte at Knut måtte komme å løse inn dette innen lørdag. Det ble videre hevdet at Ola lot falle noen ord om at ”*med det første han traf Knut, skulde han slaa begge benene av ham*”. Hvordan det hele endte – vet jeg ikke, men vi får ta denne episoden som et tegn på hvor vanskelig det var mellom naboer, ulike samfunnslag og hvor lite som skulle til verbalt før en kunne stevne hverandre. Men så var det også tiden hvor ”ættens ære” gikk foran alt annet – ofte satt i scene av kirkens forordninger.